

MYŚLI PRZEWODNIE DLA DOKUMENTACJI PRZEBIEGU PROCESU TERAPEUTYCZNEGO

Celem jest zachęcenie do refleksjonowania procesu terapii, toku myślenia, stawiania hipotez, działań terapeuty i ich efektów. Interpretacja całego procesu terapeutycznego ma pokazać systemowy sposób myślenia terapeuty.

1. Informacje o kontekście pracy terapeuty (tylko przed opisem pierwszego procesu).

- Krótki opis instytucji.
- Jakimi zasadami kieruje się instytucja? Jakie ma zadania?
- Skład zespołu (zawody), opis roli zawodowej i miejsca w zespole osoby superwizowanej.

Z tych informacji ma wynikać, w jakiej roli występuje prowadzący terapię i jakie oczekiwania wobec niego może mieć placówka, w której pracuje.

2. Dokładny opis kontekstu i przebiegu skierowania.

- W jaki sposób szukający pomocy trafił do terapeuty?
- Jaką intencją kierował się polecający psychoterapię i tego właśnie terapeutę?
- Wcześniejsze informacje o kliencie z wcześniejszych rozmów telefonicznych, z innych akt.
- Kto ustalił termin? Jak doszło do pierwszego spotkania?
- Gdzie klient szukał przedtem pomocy i z jakim rezultatem.

Nie chodzi tu o dokładną dokumentację wszystkich etapów drogi do terapeuty, lecz o dane, które mogą ewentualnie pomóc wnioskować o oczekiwaniach osoby kierującej, lub/i o wpływie pewnych okoliczności skierowania na oczekiwania klienta.

3. Stawianie pierwszych hipotez dotyczących zaproszeń kierowanych przez klienta do terapeuty. Do jakich wniosków dochodzi terapeuta i co w związku z tym dalej robi?

4. Droga do celu: Ile rozmów przewidziano? Jak często? Jakie metody prowadzenia rozmowy / refleksji zaproponował terapeuta i z jakim uzasadnieniem?

- Kto będzie brał udział w rozmowach?
- Kto płaci za rozmowy?
- Oraz inne ważne informacje.

5. Co sprowadza klienta do terapeuty? Pytanie? Problem? Kto ma to pytanie czy ten problem?

Kto i jak definiuje problem i jakie rozwiązania implikuje ta definicja?

Jaki może być motyw takich definicji?

Jakie pomysły na rozwiązanie problemu miał/ma klient?

Kto i jak ma tego rozwiązania dokonać?

Kto nie widzi problemu?

Od kogo nie oczekuje się udziału w rozwiązywaniu problemu?

Jaką metaforę aktualnej sytuacji życiowej klienta stwarza terapeuta w kontekście tak zdefiniowanego problemu i czy to stanowi różnicę?

6. Z jaką formą relacji terapeutycznej ma do czynienia terapeuta („gość”, „narzekający” czy „klient”)? Do czego klient zaprasza terapeutę (do czego czuje się terapeuta/ka zaproszony/a)? Jakie mogło by mieć następstwa nieuważne przyjęcie tego zaproszenia? Do jakich wniosków dochodzi terapeuta i co w związku z tym dalej robi?

7. Jakie oczekiwania ma klient wobec terapeuty? Jakie ma zlecenia do terapeuty? Co terapeuta ma robić? Jak zlecenia decyduje się terapeuta przyjąć? (Należy odróżnić ogólne życzenie klienta, np. „nie chcę popadać w rezygnacyjne myśli” od zlecenia skierowane do terapeuty „niech pan zrobi, żebym nie popadał w rezygnacyjne myśli”).

8. Jakie **cele** chce osiągnąć klient? Po czym pozna, że je osiągnął? Kto to zauważy? Cele terapii powinny być na poziomie zachowania (co będzie klient robił inaczej, co innego będzie robił?) i na poziomie relacji międzyludzkich (kto to zauważy? Jak na to będzie reagował?)
9. **Przebieg procesu terapeutycznego, weryfikacja i formułowanie kolejnych hipotez:**
  - Jaki wzorzec komunikacji/związku rozwinął się między terapeutą a klientem?
  - Co było myślą/ami przewodnią/mi?
  - Jakie sposoby (techniki) prowadzenia rozmowy zastosował terapeuta?
  - Rozwiązanie problemu - przez kogo i jak?
  - Zniknięcie problemu - rola zasobów, przewartościowanie, przewartościowanie czego?
  - Jaki sens został nadany problemowi? Jaką pozytywną funkcję można było mu przypisać?
  - Jakie to miało następstwa?
10. **Rezultaty** opisanego procesu terapeutycznego:
  - Jakie zmiany u siebie zauważa klient? Jak je tłumaczy?
  - Jakie zmiany zauważa u klienta terapeuta? Jak je tłumaczy?
11. Jak przebiegało **zakończenie** procesu terapeutycznego?
12. **Rola superwizji** w przebiegu rozmów terapeutycznych i własna refleksja procesu terapeutycznego. Czy była to terapia, towarzyszenie w rozwoju czy wspieranie?
13. Jaka **metafora** byłaby dobrym obrazem dla opisanego procesu terapeutycznego?
14. Uzasadnienie wyboru tego konkretnego przypadku terapeutycznego – refleksje terapeuty.

Powyższe wskazówki są inspiracją, a nie wymogiem.

Opracował: zespół WTTTS pod kierownictwem Jerzego Jakubowskiego